

Fra: Knud Villemoes Hansen [kvh@gst.dk]
Sendt: 19. august 2014 14:25
Til: Sten W. Laursen
Cc: Jess Svendsen
Emne: SV: Spørgsmål om hjælp

Til Sten W. Laursen

Du har spurgt, om vandløb i ejerlavsskel blev opmålt i forbindelse med opmåling og fremstilling af matrikelkort i begyndelsen af 1800-tallet.

Grundlagt for den nuværende matrikel – 1844-matriklen – er "Instruction, hvorefter de til Arbejdet ved den allernådigste befalede Matriculering af Jordeiendomme i Danmark ansatte Landinspecteurer og Landmaalere have at rette og forholde sig" af 14. juni 1806. Matrikelinstruksen af 1806, som den kaldes i daglig tale, giver ingen oplysninger om, hvorvidt vandløb skal indmåles.

Landinspektør Hans Ejner Jensen anfører på side 46 øverst i bogen "Landmåling og Landmålere", Den danske Landinspektørforening 1975, følgende om opmålingsarbejdet ved matrikuleringen: "Det kortmateriale man her fik fremlagt indeholder foruden ejendomssituationen et væld af topografiske oplysninger, såsom angivelse af, hvad der udover de dyrkede landbrugsarealer findes af enge, heder, moser, vandløb, søer, veje, skove, beplantninger, gravhøje, bygninger, men ikke højdeforhold ....". Da der ikke var en egentlig instruks for, hvad der skulle måles, er de nævnte topografiske oplysninger et udtryk for, hvad den enkelte landinspektør/landmåler på daværende tidspunkt fandt det betimeligt at indmåle.

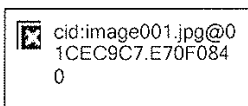
Det første matrikelkort over Alslevgård Hgd., Alslev, opmålt i 1808 viser ikke et vandløb i ejerlavsskellet mod Tokkerup By, Fakse. Det tilsvarende første matrikelkort over Tokkerup By, Fakse, opmålt i 1809 viser heller ikke et vandløb i ejerlavsgrensen mod Alslevgård Hg., Alslev.

Det bemærkes, at det første matrikelkort over Alslevgård Hgd., Alslev, viser grøfter, der krydser Skyttepads Mark og Bøgebanke Mark. Det taler for, at der ikke var et vandløb i ejerlavsskellet mellem de to ejerlav i 1808 og 1809.

Generelt er det Geodatastyrelsens opfattelse, at opmålingen i begyndelsen af 1800-tallet var præget af, at det var lidt tilfældigt, hvad der blev indmålt. Det er styrelsens opfattelse, at det er sandsynligt, at vandløb i ejerlavsskel ville blive indmålt, hvis de fandtes, men der kan ikke gives nogen garanti herfor.

Med venlig hilsen

Knud Villemoes Hansen
Specialkonsulent
Ajourføring - Ejendomme
Dir. tlf.: (+45) 72 54 56 27
kvh@gst.dk

Rentemestervej 8
DK-2400 København NV
Tlf.: (+45) 72 54 50 00
EAN: 5798000864009
www.gst.dk

Fra: Sten W. Laursen [<mailto:swl@vfl.dk>]

Sendt: 8. august 2014 14:21

Til: Knud Villemoes Hansen

Emne: Spørgsmål om hjælp

Kære Knud Villemoes Hansen

Jeg har fået oplyst dit navn og kontaktdata ved henvendelse til Geodatastyrelsen, da jeg telefonisk spurgte om hjælp til fortolkning af de originale matrikelkort. Du har flere gange gennem årene hjulpet mig, så nu håber jeg på hjælp igen.

Min henvendelse sker på baggrund af en konkret sag, hvor en godsejer ønsker hjælp til at få et vandløb karakteriseret som kunstigt. Han støtter sin påstand på et kort opmålt i 1808, som han læser således, at der ikke på kortet er vist noget vandløb, hvor der i dag findes et offentligt vandløb, Vivede Mølleå i Faxe Kommune. Til brug ved fortolkning af kortet vil det efter min vurdering være relevant at vide, om der fandtes retningslinjer for indholdet i sådanne kort, herunder om vandløb blev vist, og i givet fald hvorledes de blev vist. Der kunne måske også være noget om, hvor stort et vandløb skulle være, før det blev medtaget på et sådant kort. I det konkrete tilfælde er placeringen af vandløbet i dag lige i ejerlavsskellet og således i kanten af ø-kortet. Det rejser spørgsmålet, om det vil påvirke en fortolkning af kortet.

Jeg vedhæfter forskelligt kortmateriale, hvor jeg med gul farve har vist beliggenheden af vandløbet i dag. Mit håb er, at du kan hjælpe med din store viden og erfaring. Jeg forventer ikke en længere redegørelse og vil foreslå, at vi bare tager en telefonisk drøftelse af mit spørgsmål, når du ved lejlighed får tid. Jeg har hørt, at du muligvis er at træffe på tirsdag, hvor jeg vil tillade mig at prøve at ringe.

Med venlig hilsen

Sten W. Laursen
Videncentret for Landbrug
Tlf. 8740 5137